

In deze Nieuwsbrief aankondigingen van activiteiten en oproepen aan **jullie**, de lezers:

- Unieke estafette Rennen voor Rechtvaardigheid
- Loop mee in de klimaatmars op 26 oktober
- Workshop over pesticiden raakt mensen
- 15 november 30^e Afrikadag FMS

Unieke estafette Rennen voor Rechtvaardigheid

Op 21 oktober organiseert de FNV met diverse maatschappelijke organisaties een unieke marathonestafette langs de kantoren van politieke partijen. Met elke stap maken we zichtbaar dat internationale samenwerking onmisbaar is – voor vrijheid, veiligheid én rechtvaardigheid.
Help & doe mee!

Klik hier voor alle info en aanmelden:

<https://www.fnv.nl/aanmelden/2025/10/rennen-voor-rechtvaardigheid>

Loop mee in de Klimaatmars op 26 oktober

Voor een rechtvaardige toekomst

Laat je horen!

Deze Tweede Kamerverkiezingen maken het verschil. Laat jij je horen voor een gezonde en toekomstbestendige economie die werkt voor iedereen? Loop dan mee met de Klimaatmars op 26 oktober in Den Haag.

De FNV knokt voor een waardig bestaan voor iedereen. Dat kan alleen op een leefbare aarde. Dus moet de klimaatcrisis zo snel mogelijk aangepakt worden. Maar wel mét oog voor werk en inkomen. Daarom maakt de FNV zich hard voor een eerlijke transitie. En lopen we ook deze keer weer mee met de Klimaatmars.

Wil jij samen met andere FNV'ers meelopen in het 'FNV-blok' tijdens de Klimaatmars? Meld je dan aan via <https://www.fnv.nl/aanmelden/2025/10/klimaatmars-26-oktober>

Praktische informatie

- **Datum:** 26 oktober 2025
- **Locatie:** Den Haag
- **Tijd:** 13.00 uur

Als je je aanmeldt voor het FNV-blok, ontvang je een mail zodra bekend is waar we als FNV precies verzamelen. Wil je in de tussentijd op de hoogte blijven van de route en actualiteiten rondom de mars? Kijk dan op klimaatmars.nl.

Workshop over pesticiden raakt mensen

Honderden bezoekers telt FNV's Internationale Solidariteitsfestival op 20 september in Amsterdam. Maar liefst 24 internationale gasten uit 15 verschillende landen delen hun kennis en verhalen. De hele dag staat in het teken van de verbetering van arbeidsomstandigheden, zowel hier als elders in de wereld. De workshop van Mondiaal FNV en FNV over het gebruik van pesticiden in de landbouw en bloementeel zorgt voor veel reacties uit het publiek.

De workshop 'Clean Crops, Safe Workers', die Mondiaal FNV organiseert met vakbondsleiders uit Colombia, Ghana, Zimbabwe, Marokko en India, focust zich op de vraag hoe vakbonden binnen de internationale landbouwketens kunnen samenwerken. Geen onbelangrijke vraag, gezien het feit dat er nogal wat pesticiden omgaan in de groente- en fruitteelt, de bloemen- en de palmoliesector. Bekijk de video "Clean crops, safe workers":

<https://www.youtube.com/watch?v=XZ6VSqUoWIM>

(hieronder meer)

30^e editie Afrikadag 15 november

Op 15 november organiseert FMS de 30e editie van Afrikadag in Pakhuis de Zwijger, met als thema "A New Global Order." De wereldorde schuift. De tijd dat enkele machten de spelregels bepaalden, is voorbij. Afrikaanse samenlevingen, denkers en bewegingen staan centraal in het vormgeven van rechtvaardiger mondiale verhoudingen – met hun economische kracht, jonge en invloedrijke bevolkingen en hun visie op mondiale samenwerking.

Meer info:

<https://afrikadag.nl/>

Workshop over pesticiden raakt mensen

Honderden bezoekers telt FNV's Internationale Solidariteitsfestival op 20 september in Amsterdam. Maar liefst 24 internationale gasten uit 15 verschillende landen delen hun kennis en verhalen. De hele dag staat in het teken van de verbetering van arbeidsomstandigheden, zowel hier als elders in de wereld. De workshop van Mondiaal FNV en FNV over het gebruik van pesticiden in de landbouw en bloementeel zorgt voor veel reacties uit het publiek.

De workshop 'Clean Crops, Safe Workers', die Mondiaal FNV organiseert met vakbondsleiders uit Colombia, Ghana, Zimbabwe, Marokko en India, focust zich op de vraag hoe vakbonden binnen de internationale landbouwketens kunnen samenwerken. Geen onbelangrijke vraag, gezien het feit dat er nogal wat pesticiden omgaan in de groente- en fruitteelt, de bloemen- en de palmoliesector. Bekijk de video "Clean crops, safe workers":

<https://www.youtube.com/watch?v=XZ6VSqUoWIM>

'Nederlandse bedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen'

Aan het begin van de workshop legt FNV-bestuurder Jeroen Brandenburg in het filmpje 'Clean Crops, Safe Workers' haarfijn het dilemma bloot: "Wij zijn een van de grootste producenten en exportlanden van agrarische producten in de wereld. Veel van onze producten worden in landen van Afrika en Azië verbouwd en een groot probleem is dat daar veel pesticiden worden gebruikt. Eigenlijk vind ik dat als Nederland zo'n grote rol heeft in de agrarische sector, dat ze hun verantwoordelijkheid moeten nemen om het gebruik van die middelen te verminderen en de veiligheid bij het gebruik van deze middelen te verbeteren."

Het bewustzijn is er en de bereidheid om hier iets tegen te doen ook.

Jeroen Brandenburg

Geen pesticiden in babyvoeding

Astrid Kaag, beleidsmedewerker van Mondiaal FNV, legt uit dat ook wij niet ontkomen aan de pesticiden die elders worden gebruikt. "Palmolie bijvoorbeeld, zit in heel veel producten. Printerinkt, voedsel, shampoo. Hoeveel pesticiden zitten er in die palmolie? Geen, want die worden er door een Nederlandse raffinaderij weer uitgehaald. We willen ze namelijk niet in onze producten en zeker niet in onze babyvoeding. Als het om bloemen gaat, hebben we juist wel te maken met heel veel residuen. In het algemeen is dit een groot probleem".

Overal gezondheidsproblemen

Uit het filmpje wordt duidelijk hoe groot het probleem van pesticiden is in zowel Azië, Afrika als Latijns-Amerika. Werknemers in India, Ghana en Colombia, die voor Nederlandse bedrijven produceren, worden slecht toegerust met beschermende kleding, ondanks dat sommigen dagelijks moeten sprayen. De gevolgen zijn groot: ademhalingsmoeilijkheden, forse huiduitslag en soms zelfs miskramen. Op alle continenten komen deze

gezondheidsproblemen voor, op alle plantages en alle akkers van kleinere bedrijven en boeren, die met pesticiden werken.

‘Killing Fields’

“Kennen we de vijf belangrijkste bedrijven die verantwoordelijk zijn voor deze misstanden?”, wil iemand uit de zaal weten. “Dan kunnen we die aanpakken onder de noemer ‘Killing Fields’.” FNV-bestuurder Brandenburg geeft aan dat het nog niet zo gemakkelijk is om die aan te wijzen. In de zaadsector zitten veel grote Nederlandse bedrijven, maar op verschillende niveaus van de keten.

India: 95% naar multinationals, <1% naar landarbeiders

De Indiase vakbondscoördinator Chennaiah Poguri van de landbouwfederatie NAAWU vertelt dat uit onderzoek blijkt, dat in de zaadsector 95% van de winst terugvloeit naar het hoofdkwartier van de multinationals en 5% in het productieland blijft. Minder dan 1% hiervan komt bij de landarbeiders terecht. “Ze krijgen geen leefbaar loon, de vrouwen krijgen ook nog eens 15% minder loon dan mannen, en ze krijgen geen persoonlijke beschermingsmiddelen, terwijl dit voor de bedrijven maar een heel klein deel van de winst zou zijn. De keten is breed en het is onduidelijk wie wat verstrekt.”

In gesprek met bedrijven

Brandenburg benadrukt dat de FNV in gesprek is met de betreffende bedrijven. “Het bewustzijn is er en de bereidheid om hier iets tegen te doen ook. Het ijzer is heet, dus nu richten we ons op de bedrijven in India, om ook hen mee te krijgen.”

Ghana: werken aan bewustwording

Hoe kunnen vakbonden meer druk uitoefenen? Emelia Ghansah van de Ghanese landbouwbond GAWU vertelt dat er in Ghana, net als in Nederland, onvoldoende arbeidsinspecteurs zijn. Daarom is het belangrijk dat vakbonden werken aan bewustwording onder de werknemers. “Er wordt in de keten veel gebruik gemaakt van certificeringen en keurmerken. Die bieden veel te weinig waarborgen en de bonden zijn vaak niet betrokken. We moeten zorgen dat we wel betrokken worden.”. Ze benadrukt dat er niet één oplossing is en dat in elk continent andere zaken spelen. “Onze leden zijn allang blij dat ze een baan hebben, die gaan niet zomaar over pesticiden praten.”

Enkele jaren geleden werden de pesticiden nog over de hoofden van de werknemers gespoten. Nu gaan alle werknemers weg als er gesproeid wordt.

Het probleem van pesticiden is dat er vele soorten door de EU verboden zijn, maar wel op EU-grond geproduceerd en geëxporteerd

Gustavo Aristizaba

Marokko: dankzij vakbondsstrijd betere bescherming werknemers

De Marokkaanse landbouwwakbond FNSA in Sous Massa Agadir heeft in de afgelopen jaren al heel wat strijd gevoerd, met successen op het gebied van loon en regelgeving. Vakbondsleider Lahoucine Boulberj legt uit dat er in Marokko aanvankelijk slechts één arbeidsinspecteur op 10.000 werknemers was en geen enkele sociaal inspecteur. Dankzij hun vakbondsstrijd zijn er nu zes arbeidsinspecteurs en vier sociaal inspecteurs. “Enkele jaren geleden werden de pesticiden nog over de hoofden van de werknemers gespoten”, zegt Boulberj. “Nu gaan alle werknemers weg als er gesproeid wordt. En de sproeiers hebben nu persoonlijke beschermingsmiddelen. Allemaal dankzij de vakbond!”

Colombia: misstanden blijven buiten beeld

Gustavo Aristizabal van de Colombiaanse palmoliebond Sintra Palmas legt de vinger op een andere zere plek. “Het probleem van pesticiden is dat er vele soorten door de EU verboden zijn, maar wel op EU-grond geproduceerd en geëxporteerd. Dat klopt niet. We moeten daarom samenwerken met de verschillende overheden, certificeringsorganisaties en bedrijven, en onze vakbondskracht goed inzetten.” Hij stelt dat in Colombia wel wordt geïnspecteerd, maar dat de bedrijven vooraf worden gewaarschuwd als ze bezoek krijgen. “Zo blijven de misstanden buiten beeld.”

Internationale afspraken nodig

In Afrika is het een groot probleem dat werknemers die ziek worden van het werk geen compensatie krijgen. Ndaizivei Kamoto van de internationale agrarische sectorbond IUF pleit voor memoranda van overeenstemming (MoU). Dit zijn internationale schriftelijke beleidsafspraken, bijvoorbeeld praktische werkafspraken en intentieverklaringen met bedrijven. “Laten we de inkopende landen waarschuwen om zo de omstandigheden op de

werkvloer te veranderen. Ook cao's kunnen hierbij helpen. Elke dag kunnen we leren. Laten we aan iedereen vertellen wat er aan de hand is en aan de slag gaan met elkaars oplossingen.”
Tekst: Astrid van Unen

30^e editie Afrikadag 15 november

Op 15 november organiseert FMS de 30e editie van Afrikadag in Pakhuis de Zwijger, met als thema “A New Global Order.” De wereldorde schuift. De tijd dat enkele machten de spelregels bepaalden, is voorbij. Afrikaanse samenlevingen, denkers en bewegingen staan centraal in het vormgeven van rechtvaardiger mondiale verhoudingen – met hun economische kracht, jonge en invloedrijke bevolkingen en hun visie op mondiale samenwerking.

Afrikadag 2025 staat in het teken van deze wereld in beweging. Wat betekent het wanneer Afrikaanse landen en gemeenschappen hun historische en actuele invloed zichtbaar maken? Hoe daagt dit koloniale structuren en traditionele machtsrelaties uit? Afrikadag biedt ruimte voor gesprek, reflectie en ontmoeting: tussen politici, activisten, onderzoekers, jongeren, diaspora en maatschappelijke organisaties uit Afrika en daarbuiten. Met panels, workshops, film, muziek en debat. Terwijl oude structuren onder druk staan – van multilaterale instellingen tot hulpverleners – maken Afrikaanse stemmen duidelijk dat het continent geen hulpontvanger of grondstoffenleverancier is, maar een medearchitect van de toekomst. De roep om eerlijke vertegenwoordiging, wederkerige samenwerking en zeggenschap wordt steeds luider.

Tegelijkertijd wordt er nagedacht over de uitdagingen die onlosmakelijk verbonden zijn met mondiale ongelijkheid: oneerlijke handelsstructuren, de strijd om grondstoffen en de gevolgen van klimaatverandering. Afrikadag 2025 is een uitnodiging om deze kwesties te bespreken in de geest van solidariteit, rechtvaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid.

